

u even te be-
in 1 Joh. 5:20
n komma moet
en: deze (n.l.
e eeuwigen
j verantwoord
erband met het
argument ver-
n dat het die-
rt: bij Goethe
den. Maar een
m de bladzijde
te denken over
woord hoort in
niet thuis, het
een komma er
dan gescheiden
en gewrongen
ever staat het
en: de lezing
wringen. Komt
van de Schrift,
z.a. Joh. 17:3
lt met het Jo-
er dan wel
De Riemeus is
goed zóó in-
reen, met wat

ordt gehandeld

een, antwoordt
in onze tegen-
16, maar wel
(bl. 109).

enwoordige be-
tie kan Dr B.
eerden kunnen
ord „persoon“
anders dan in
n werden op-

bedoeling niet

Geest als een
Men lette hier
wij Zelf God
n groot onder-
zens met den
en persoonlijke

iden bekend hij
eest“ heet de
endheid Gods“.

elijk. Ook toen
n slechts een
Wezen.

Zoon nog een
ande den Geest
leilige Drieën-
heid.

g en het Un-

niet langer stil

dit hoofdstuk
us heeft aan-
eloovigen wor-

tegen de kon-

te gelegd: „Op-
ping — buiten
uitwendige“ en
strijden over
dergehoorte, of

o ergens, dan
antsche dogma-
tot een systeem

geen andere
schikken. Maar
ook wel aan-
antsche dogma-
ns afvragen of

st zijn Ethische

Achilles had

Maar ik kan
ogmatiek heeft

de Schrift, Drie-

us.

heid tusschen

graag nog wat
om deze reeks

dat Zijne roeping in hun leven onwederstandelijk
is, zoodat er aan menschenlijke zijde absoluut van
geenerlei verdienste of roem sprake kan zijn, moet
eenvoudig erkend worden als mysterie van Gods
genade“ (bl. 113). Dus deze zijde van de waarheid
neemt ook hij voor zijn rekening. Maar hij durft
niet de konsekwentie te trekken: bij Gods kind
werkt de roeping onwederstandelijk, hij den niet
verkorene echter werkt de roeping anders. Dan
gaat het opeens ons begrip te boven! Dr R. ver-
genoegt zich in deze met een halve waarheid.

Wanneer ik nu voorts nog vermeld, dat weder-
gehoorte volgens Dr R. hetzelfde is als bekeering,
maar dan „van een hooger niveau gezien“ (bl.
114), dat hij het eigenlijke van het geloof zoekt
in het vertrouwen, in den wil (bl. 115) en
niet gelijk de Catechismus in kennis en ver-
trouwen en dus ook dit punt eenzijdig-ethisch be-
ziet, dat evenwel het onderscheid tusschen recht-
vaardiging en heiligmaking door hem goed in het
oog wordt gevat en alle perfectionisme door hem
wordt veroordeeld, dan meen ik het voornaamste
uit deze § te hebben besproken.

Hoe arm is de orde des heils bij deze be-
schouwing!

— Afkeurenswaardige berichtgeving.

Wij lazen het volgende bericht:

Wij vernemen, dat algemeen te Utrecht en Am-
sterdam wordt verwacht, dat de leerstoel van Prof. Dr
C. Winkler aan de Rijksuniversiteit te Utrecht bezet
zal worden door Prof. Dr L. Bouman, hoogleeraar
aan de medische faculteit der Vrije Universiteit te
Amsterdam.

We kunnen niet nalaten, deze wijze van bericht-
geving af te keuren.

Zeker, de nauwkeurige lezer vliegt er niet in.

Hij vraagt zich al dadelijk af: hoe kan iemand
weten, dat dit en te Utrecht en te Amsterdam
ALGEMEEN verwacht wordt.

Zoo'n berichtgever zou dan het „algemeen“ in
die beide steden moeten hebben geraadpleegd.

Stellig een werk, dat boven ieders en dus ook
boven zijn krachten gaat.

Dat maakt dit bericht al onnoozel.

Maar dan...

De leerstoel van Prof. Winkler zal BEZET wor-
den door Prof. Bouman.

Niet dus: Prof. Bouman zal op de voordracht
komen, of aangezocht worden.

Doch hij zou ook officieus al geaccepteerd hebben.

En daar is me nu werkelijk zoo'n berichtgever,
voor dat iemand anders het nog weet, al achter ge-
komen.

Men moet toch maar de kans hebben aan slen-
telgaten te luisteren en telefoongesprekken op te
vangen of anders ingewijden tot vrienden te be-
zitten!

Dat de benoeming van Prof. Bouman te Utrecht
„algemeen“ verwacht wordt, ook al brengt men
dit „algemeen“ tot nietalgemeene proportie terug,
valt al vast te betwijfelen.

Prof. Winkler toch moet in zijn afscheidscollege
den wensch hebben geuit, dat een jongere kracht,
die in zijn richting werkte, hem zou opvolgen.

En nu gaat Prof. Bouman een geheel andere
richting uit dan Prof. Winkler.

Dat Prof. Winkler dien wensch koestert, kan hem
niet euvel worden geduid, ieder hoogleeraar, die
er een wetenschappelijke overtuiging op na houdt,
begeert, dat de arbeid in zijn lijn zal worden voort-
gezet.

Prof. Winkler zal dus zeker niet tot die „alge-
meene“ verwachters behoren. En zou men te
Utrecht zoo „algemeen“ van het verkeerde van zijn
richting doordrongen zijn, dat men hem „alge-
meene“ alleen laat staan?

En wat nu Amsterdam betreft.

Wij spreken geheel voor onszelf.

Maar misschien mogen we onszelf toch wel aan-
merken als een lid van het „algemeen“.

Wij hopen dan, dat Prof. Bouman de benoeming
zelfs niet ontvangen zal.

Niet, dat wij hem de eer misgunnen, die aan
zulk een benoeming verbonden is.

Maar de een kan zulk een eer wel gebruiken, de
ander heeft haar niet nodig.

Prof. Bouman nu behoort krachtens zijn weten-
schappelijke positie tot de laatste categorie.

En als hij onverhoopt benoemd wordt, dan ver-
wachten wij, dat hij bedanken zal.

Moelijk toch zal hij een kring vinden, waarin
zijn arbeid zóó gewaardeerd wordt als aan de
Vrije Universiteit.

Nergens ter wereld zal hij een wetenschappelijk
centrum vinden, waar zulk een homogeniteit van
beginsel, ook zijn beginsel, bestaat.

Maar één ding hopen en verwachten wij ook,
dat het bedoelde blad al dergelijke berichten, die
iemand in zulk een onaangename positie kunnen
brengen, ten vure doemen zal.

En waar ook andere bladen zich soms misgaan,
dat zij eerst te bevoegder plaatse eens zullen in-
formeeren of zoo'n bericht de wereld in mag.

— Eigenaardige apologetiek.

Het geloof heeft dikwijls onhandige verdedigers.

Als men zich in de apologetiek wat verdiept, kan

de zucht soms de lippen ontglieden: ware het meeste
ervan maar nooit geschreven.

Het terrein der apologetiek ligt met voetangels
en klemmen bezaaid.

De „Maasbode“ vertelt iets uit de jeugd van
Papini, die bekend is door zijn „Leven van
Christus“.

Papini dan verkeerde in twijfel over de wonderen.
En dan vervolgt het blad:

Om de kenbaarheid van het wonder te demon-
streeren, wilde de kapelaan een voorbeeld geven en
er ontspan zich de volgende dialoog:

De kapelaan: Als ik jou op de 91 meter-hoogs
campanie van den Dom in Florence zet en je valt er
door een noodlotigen misstap af en je blijft daarbij
ongedeerd, wat is dat dan?

Papini: Een toeval, kapelaan.

De kapelaan: En nou breng ik je weer boven en
weer val je omhoog, en nog eens gebeurt je niets.
Wat is dat dan?

Papini: Geluk, kapelaan.

De kapelaan: En ik breng je voor de derde maal
naar boven en je valt naar beneden en weer heb je
geen letsel. Wat is het dan?

Papini: Oefening, kapelaan.

Iemand heeft gezegd: dat er nog geloof is op
de aarde, is de schuld van de apologeten des chris-
tendoms niet.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De zonde van den geloovige en zijn verzekerdheid van zijn rechtvaardigmaking.

C. v. d. M. te P. schrijft me, niet te kunnen verstaan,
hoe een geloovige duurzaam verzekerd kan zijn van
zijn rechtvaardigmaking. Elke zondige beweging in zijn
hart moet toch, naar 't hem toeschijnt, als een ver-
toornen van God en een bedroeven van den Heiligen
Geest, onmiddellijk een schaduw werpen over zijn ziele-
leven, en de zalige bewustheid van met God verzoend
te zijn verstoren. Zelf ervaart hij het gedurig zoo.
En van anderen hoort hij, dat deze ervaring
ook de hunne is. En toch kan hij er niet
in berusten; niet alleen omdat er uit volgen
moet, dat het zieleleven van een kind Gods
hier op aarde aan eindeloze schudding blootgesteld
zou blijven, maar ook omdat hij er niet mee rijmen
kan de roemtaal van vele heiligen in Oud en Nieuw
Testament, en de gestadige opwekking der Schrift tot
de geloovigen, dat ze den Heere met blijdschap dienen
en zich te allen tijde in Hem verhogen zullen. Onze
broeder vraagt, waar bij hem de feil mag schuilen:
in zijn beschouwing of in zijn praktisch geloofsleven.

Op het laatste lid dezer vraag zou ik hem
misschien geen antwoord kunnen geven, al kende ik
hem van nabij. Ik kan het nog veel minder nu landen
en zeeken ons scheiden. Doch mogelijk kan ik hem
zonder dat toch wel van eenigen dienst zijn. In den
regel toch wortelt een fout in ons praktisch geloofs-
leven in een feil in onze kennis. En ik geloof inder-
daad, dat br. v. d. M. een verkeerd blik heeft op
het verband tusschen elke zondige beweging in ons
zieleleven en onze verzekerdheid van in Christus met
God verzoend te zijn.

Zijn redeneering, dat toch ook de geringste zonde
zoo schrikkelijk is en zoo schuldig stelt voor God,
dat ze de verhouding tusschen ons en Hem,
die te rein van oogen is dan dat Hij de zonde
zonde zien, moet verstoren, schijnt op het eerste
hooren wel onberispelijk, en om den nadruk dien ze
legt op het schrikkelijke der zonde en op de heiligheid
Gods wint ze licht onzen bijval; maar ik geloof toch,
dat ze te strak gespannen is, en daarom fal gaat. Het
best wordt dat duidelijk door nog een schrede verder
te gaan op de lijn waarop ze zich beweegt. Doe ik dat,
dan kom ik tot de stelling, dat, aangezien de zonde
zoo gruwelijk is in Gods oogen, dat de Heere ook maar
van verre geen aanraking met haar hebben kan — het
onmogelijk is, dat een mensch in wien ook nog maar
iets van de verdorvenheid der zonde overblijft, met
den heiligen God gemeenschap zou kunnen hebben,
en dat veel minder nog de Geest Gods, in Wien, naar
zijn Naam ons betuigt, onze God de heiligheid van
zijn wezen op het nadrukkelijkst handhaaft, in het
veelszins onreine hart van zulk een zou kunnen wonen.

Men ziet, de redeneering beveelt zich in haar twee-
den, scherperen vorm op dezelfde gronden bij ons
aan, als in den eersten. Maar in dien tweeden vorm
is ze tastbaar valsche; druicht ze rechtvaardig
in tegen wat ons het Woord onzes Gods verzekert. Want
dezelfde Schrift, die de bij Gods kind overblijvende
verdorvenheid zoo niets-sparend ontdekt en verniet,
verzekert ons tegelijk, dat deze verdorvenheid Hem,
„die woont in de hoogte en in het heilige“, niet belet
ook bij zijn volk te wonen. Hoe ondoorgrondelijk een
mysterie dit ook voor ons blijft — zalige zielservaring
van Gods volk in alle eeuwen bezegelt het. En het
Evangelie ontwaakt ons wat we nooit begrijpen zul-
len, door de openbaring van onzen heerlijken Middelaar.
Want het is in Hem en om zijn gerechtigheid, dat het
tot zoo innige en ziel-zaligende gemeenschap tusschen
den Heiligen God en zijn nog veelszins onheiligh kind
kan komen.

Of hiermee dan iets wordt afgedongen op het schrik-
kelijke en schuldige der zonde? Geen oogenblik.

Het bewijst alleen, wat het Woord ons allerwegen
leert, dat de mate van schuld die een zonde over ons
brengt, en dat daarom ook de storende werking die
er van haar uitgaat op onze verhouding tot onzen God,
bepaald wordt door de verhouding waarin wij in ons
bewustzijn tot haar staan. Raakt ze ons bewustzijn
ganschelijk niet; is ze wel in ons hart, maar bloot
zooals ze ook is in 't hart van een wedergeboren
kindeke — als slapende verdorvenheid — dan ziet de
Heere haar, om de gerechtigheid en heiligheid onzes
Middelaars niet aan, en dan verbergt Hij om haar voor
ons zijn vriendelijk oogmerk niet. Zie Rom. 7 en 8.

En evenmin werkt de verdorvenheid onzer natuur
storend in op de gemeenschap met onzen Vader in de
hemelen gelijk ons die hier reeds gegund wordt, als
ze zich wel in ons opricht en wel klopt aan de poort
van onzen wil, maar als we haar in den Naam des
Heeren weerstaan en afwijzen mogen. Dan dient ze,
tegen wil en dank, juist omgekeerd, om de gemeen-
schap tusschen den Heere en onze ziel te inniger te
maken.

Eerst, als we ons in ons willen niet tegenover
haar zetten, maar naar haar vleingen luisteren, en de
schuldige neiging die zich gelden liet, tot begeerte
laten worden — de Apostel Jakobus noemt dat het
bevruchten van de zonde — bedroeven we den Heiligen
Geest, wordt onze conscientie bevlakt, en treedt er
storing in in onze gemeenschap met God en in onze
verzekerdheid van in Christus gerechtigd te zijn.

En al naar het karakter van het kwaad, dat ons
bevlakte, naar de ruimte die we het gaven in ons
begeeren en willen, naar de volharding waarmee we
het deden, en naar de oprechtheid en innigheid onzer
verootmoediging er over, zal die stoornis dan ernstiger
of minder diep, van korter of van langer duur zijn.

En daarnaast is er dan nog een andere faktor die
op de mate, waarin de dagelijkse zwakheden die
ons altoos aankleven, onze verzekerdheid voor God
verstoren. Dat is de kracht van onze geloofskennis en
van ons geloofsvertrouwen aangaande de genade der
rechtvaardigmaking.

Naarmate we allengs méér onze rechtvaardigmaking
voor God gaan kennen en ons toeëigenen, niet maar in
haar toepassing van tijd tot tijd als vergiffenis van de af-
zonderlijke zonden, maar gelijk ze ons voorwerpt in
Christus geschenken is, als een staat van gerechtigheid
waarin de ontfeming Gods ons voor eens en voor altoos
wilde zelden, en die het en duivel ons niet rooven
kunnen — zal niet de droefheid over begane zonde
in ons afnemen; integendeel zij zal gaudeweg groeien;
maar zal wel de schudding en slingering onzer ziel
omtrent haar staat en haar hope allengs minder worden.
Het wordt dan steeds „meer bij ons naar dat woord des
Apostels, dat zoo breed en zoo wijd is als een wereld:
„Wij dan, gerechtigd zijnde door 't geloof, hebben
vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus.“ Onze
rechtvaardigmaking wordt ons dan almeer een onver-
anderlijke staat, waartoe we, na elke bevlaking onzer
conscientie, weer opnieuw „toeleiding hebben“ door
onzen Heere Jezus Christus.

Geloofd en geprezen zij Zijn Naam!

Vr.

FERNHOOT.

Correspondentie. J. E. B. te W. Tot m'n leed-
wezen moet ik u teleurstellen. Dergelijke vraagstukken
laten zich alleen in 't algemeen behandelen. 't Is on-
mogelijk de toepassing der beginselen, die daarbij leiden
moeten, voor allerlei bijzondere gevallen aan te wijzen.
Vooral ook, omdat daarbij weer gerekend zou moeten
worden met mogelijk verschil van omstandigheden, dat
op die toepassing van invloed zou moeten zijn. 't Is
ook niet noodig. Wie het er in de vroeze Gods om
te doen is een goede conscientie te bewaren, zal bij
biddende overweging wel in elk bijzonder geval den
weg vinden. En 't zou ook niet goed voor ons zijn,
een soort alphabetisch register van adviezen te hebben,
dat we slechts hadden op te slaan om te weten, hoe we
te handelen hebben. Het zou ons berooven van de
winst die er ligt in de gestadige oefening van ons geeste-
lijk en zedelijk oordeel. 't Is zeker daarom, dat God de
Heere ons Zijn wil, gelijk die heel ons leven omspannt,
heeft saamgevat in niet meer dan tien geboden. De
taak, die Hij ons daarmee oplegt, is zeker zwaar; maar
ze is nuttig en — eervol. Laat er ons dankbaar voor zijn.
F.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Een „ingezonden stuk“ met „antwoord“.

Van mijn gewaardeerden vriend Dr. Veldkamp, de
onzen lezers bekende medewerker aan ons blad, ont-
ving ik het volgende als „ingezonden“, dat ik gaarne
in deze rubriek plaats.

Het Christelijk Gezin en het Christelijk M. O.

Naar aanleiding van de zeer lezenswaardige arti-
kelen van mijn vriend Dr. J. Waterink over „Het
Christelijk Gezin in onzen tijd“ zij het mij vergund
een enkele opmerking te maken naar aanleiding
van wat hij zegt over den invloed van ons Christe-
lijk M. O. (waartoe Dr. W. natuurlijk ook het Gymna-
siale onderwijs rekent) op de waardering van de
Kerk door onze H. B. S.-ers en Gymnastanten.

Ik ben het volkomen met Dr. Waterink eens,
dat als er, zooals hij zegt, op onze Chr. Middelb.
Scholen leeren zijn, die spottend over de Kerk
spreken (ikzelf weet er uit mijn ervaring geen enkel
voorbeeld van), dit eenvoudig ontoelaatbaar is. Ik
kan niet anders dan mijn verbazing uitspreken, dat
het Bestuur van een Chr. H. B. S. of Gymnasium of
Lyceum, waaraan zoo'n docent werkt, geen afdoende
maatregelen daartegen neemt. Wie spottend spreekt
over de Kerk van Christus, hoort op een Christelijke
onderwijsinrichting niet thuis. Als een Bestuur dat
naar laat loopen, staat het evenzeer schuldig als de
docent.

Waar dergelijke gevallen aan Dr. Waterink be-
kend blijken te zijn, juich ik het zeer toe, dat hij
daartegen waarschuwend zijn stem verheft. In de
in geestelijk opzicht dikwijls voor de leerlingen zoo
moelijke overgangsjaren naar den volwassen leeftijd,
moeten wij voelen dat zij ook in dezen den leeraar
aan hun zijde hebben als zij het goede willen. Dr.
Waterink's woorden hebben de verdienste, dat zij
ons, leeraars, er toe kunnen brengen om ons weer
meer dan ooit te realiseren hoe ernstig en gewichtig
en verantwoordelijk onze taak als leiders der ado-
lescente jeugd is.

Het is daarom dubbel jammer dat Dr. W.'s artikel
een indruk blijkt gewekt te hebben, die hij onget-
wijfeld niet zoo bedoeld heeft. Wel zegt hij uitdruk-
kelijk, dat hij niet wil generaliseeren, maar er is